

DAGS ATT VÄNDA KAPPAN EFTER VINDEN?

- En kvalitativ fallstudie av den svenska regeringens beslut att införa gräns-
och ID-kontroller

Oscar Eriksson

LUNDS
UNIVERSITET

ABSTRACT

In 2015 Sweden went from being the country who brought in the most asylum seekers per capita in all the EU, to introduce border and ID-checks and EU: s minimum rules. This was a paradigm shift that very few could have expected, but how can we understand it? To explore this issue, I analyzed the Swedish government parties' manifestos and party platforms from a summative content analysis and compared these to the arguments that were presented at the press conference where these decisions were introduced by the Swedish prime minister and the vice-prime minister. My conclusion is that the Green party was office-seeking, while the Social democrats were mainly vote-seeking even though this conclusion wasn't as obvious. These conclusions are supplemented with theories about client politics and the anti-populist norm of the legislators, the GAL-TAN scale's rising importance and its consequences, left wing voters' views on immigration as an explanatory factor and statistics about Swedish voters' opinions and most their prominent issues.

Keywords: Refugee crisis, manifesto, party platform, GAL – TAN, client politics, office-seeking, vote-seeking, policy-seeking

Words: 9999

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	1
1.1 Historisk bakgrund	1
1.2 Händelser 2015	2
1.3 Syfte	3
2 Tidigare forskning och hypoteser.....	4
2.1 Politiska partiers mål.....	4
2.2 Partier till vänster och dess väljare	5
2.3 Client Politics	7
2.4 GAL – TAN.....	7
3 Metod.....	8
3.1 Val av metod	8
3.2 Alternativa förklaringsfaktorer.....	9
3.3 Material och källkritik	10
4 Resultat och analys.....	12
4.1. Partiernas inställning till invandring.....	12
4.2 Väljarnas sympatier och åsikter	17
4.3 Regeringens presskonferens	19
5 Slutsatser	21

1 Inledning

1.1 Historisk bakgrund

” Political leaders routinely make momentous decisions, but they cannot always get what they want. Very often their important choices feel both difficult and painful. This is sometimes because these leaders have to act on the basis of incomplete information or because they realize that their options are risky. But it can also be because they have to abandon one goal to attain another” (Strøm & Müller, 1999: 1).

Sverige har sedan andra världskrigets slut varit en erkänd “moralisk stormakt” på grund av dess stöd för länderna i globala syd, dess motstånd mot krig, exploatering och andra typer av förtryck. Sverige sågs, och uppfattade ofta sig självt som “den tredje vägen” istället för kapitalisterna i väst och kommunisterna i öst. Den svenska modellen ledde till stadig tillväxt och låg arbetslöshet. Sverige var samtidigt neutralt i de två världskrigen och det kalla kriget mellan de tidigare nämnda stormakterna (Dahl, 2006: 895–896).

Just neutraliteten under andra världskriget betydde att Sverige inte var sönderbombat eller traumatiserat på samma sätt som de flesta europeiska länderna. Detta ledde till en stor arbetskraftsinvandring från våra grannländer, men även ifrån länder som forna Jugoslavien, Italien, Grekland, Turkiet etc. Det var under denna tid som Sverige på allvar blev den moraliska stormakt som det talas om. Samtidigt växte ekonomin stadigt växte varje år, under vissa år till och med över fem procent av BNP. Då tillväxten ökade och arbetslösheten minskade uppstod inga större konflikter kring invandringen och frågan blev därmed aldrig politiserad i någon högre utsträckning (Migrationsverket, 2016).

Mannen som först och främst förkroppsligade rollen som moralisk supermakt var Olof Palme, socialdemokratisk statsminister under två perioder varav den första inleddes 1969 och den andra avslutades 1986 då han sköts ihjäl i Stockholm. Palme var internationellt känd för hans fördömande av USA:s roll i Vietnamkriget och liknande händelser (Dahl, 2006: 898). Rollen som en moralisk stormakt försvagades när Sovjetunionen föll då Sverige inte längre kunde ses som en tredje väg då väst och dess ideal hade "vunnit", men uppfattningen var fortfarande relevant åtminstone i Sverige (Dahl, 2006: 899). Invandringsfrågan fortsatte att hålla sig borta från den allmänna politiska diskussionen under lång tid, med det korta undantaget för Ny demokrati, ett högerpopulistiskt parti som kom in i riksdagen 1991, för att sedan lämna den redan efterföljande val. 90-talet och 00-talet innebar att fler flyktingar kom till Sverige, med

Balkankrigets flyende som största grupp till Sverige (ibid.). Missnöjet med Sveriges relativt liberala invandringspolitik växte i samhället utan att de etablerade politikerna gjorde större försök att kapitalisera på detta missnöje och under samma period växte Sverigedemokraterna sig långsamt starkare. Sverigedemokraterna har till skillnad från Ny demokrati tydliga förbindelser med neo-nazi-rörelsen i partiets linda, men lyckades trots detta ändå komma in i riksdagen efter valet 2010 och har fortsatt att växa sedan dess (Widfelt, 2008: 268).

1.2 Händelser 2015

Kriget i Syrien och en rad andra konflikter ledde till att det kom mycket stora flyktingströmmar till Europa, närmare bestämt den största sen andra världskriget. Sverige fortsatte till en början sin liberala invandringspolitik vilket innebar att endast Tyskland accepterade fler asylsökande än Sverige i absoluta tal. Om vi istället ser dessa siffror i förhållande till landets befolkning, återfinns Sverige i högst upp på listan över mottagna flyktingar (UNHCR, 2015: 18). Detta alltså trots att den svenska regeringen med statsminister Stefan Löfven i spetsen i november introducerade gränskontroller och ID-kontroller för att begränsa möjligheterna för asylsökande. Ungefär en månad före beslutet att införa gräns- och ID-kontroller kom regeringen tillsammans med alliansen överens om en rad insatser för att ”skapa ordning och reda i mottagandet, en bättre etablering och att dämpa kostnadsökningarna”.

Denna plan innehöll en rad åtgärder som ökande av kvotflyktingar, korta handläggningstiden för asylsökande, tillfälliga istället för permanenta uppehållstillstånd som huvudregel under tre års tid, ett mer proportionerligt mottagande för svenska kommuner, tydligare krav för att erhålla försörjningsstöd etc. Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet var inte en del av denna överenskommelse och var både kritiska. Sverigedemokraterna förespråkade en mer restriktiv linje, medan Vänsterpartiet hade motsatt kritik (Regeringen, 2015)

Den 24e november 2015 höll Stefan Löfven och vice-statsminister Åsa Romson en presskonferens kring Sveriges nya tillfälliga lagar som syftade till att minska antalet asylsökande i Sverige. Dessa åtgärder handlade om gräns- och ID-kontroller på resor till Sverige från annan stat. För att regeringen enligt lagen om särskilda åtgärder ska kunna införa sådana kontroller krävs det att det har ”... uppkommit allvarlig fara för den allmänna ordningen eller den inre säkerheten får regeringen, i syfte att upprätthålla lag och ordning eller skydda den nationella säkerheten meddela föreskrifter som innebär att det införs vissa ID-

kontroller” (Regeringen 2014–2017). Det som menas med ”fara för den allmänna ordningen” enligt regeringen i detta fall är ”samhällsviktig verksamhet” som skola, sjukvård etc. som inte skulle kunna fortsätta bedrivas på ett försvarbart sätt, vilket i sin tur skulle kunna leda till fara för den allmänna ordningen (ibid.). Dessa två stora omvändningar i den svenska asyl och migrationspolitiken skedde endast några månader efter att Stefan Löfven under ”Refugees Welcome” manifestationen i Stockholm sa ”Mitt Europa bygger inte några murar”.

1.3 Syfte

Mitt syfte med denna uppsats blir därför att försöka förklara hur den svenska regeringen kunde genomföra så pass stora förändringar under en förhållandevis kort tidsperiod. Detta med tanke på dess ideologi, historia och eventuella negativa konsekvenser för dess legitimitet. Det första beslutet som regeringen tillsammans med alliansen tog kring insatser rörande flyktingkrisen har självklart relevans för denna uppsats då mest största sannolikhet la grund för införandet av gräns- och ID-kontroller. Jag har dock valt att fokusera på det senare beslutet (införandet av gräns och ID-kontroller) då det först och främst utformades av regeringen ensam. Just på grund av att regeringens själva utformade gräns- och ID-kontrollerna fick förslaget dessutom inte alls lika brett parlamentariskt stöd, med Vänsterpartiet och Centerpartiet som tydliga motståndare, men även hård intern kritik ifrån partierna. Både Miljöpartiet och Socialdemokraterna hade varsin ledamot som lade ner sin röst och de förstnämnda dessutom en riksdagsledamot som gick emot partilinjen och röstade mot förslaget. Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna lade ned sina röster, medan Sverigedemokraterna röstade för regeringens förslag (Aftonbladet, 2015). Regeringen röstade alltså igenom detta kontroversiella beslut endast med aktivt stöd ifrån Sverigedemokraterna, ett parti som man de senaste åren lagt mycket kraft och möda på att hålla borta ifrån de stora politiska besluten.

Det som gör min frågeställning intressant är faktumet att den svenska politiken inom detta område under en mycket kort tidsperiod ändrades radikalt. Mitt syfte är att förklara hur den svenska självbilden och historien till slut fick revideras. Landet som under 2015 tog in flest asylsökande relativt sin befolkning, införde i mer eller mindre en handvändning samma regler som EU:s miniminivå (UNHCR, 2015: 18). Det finns en rad tänkbara förklaringsvariabler som ett ökat motstånd emot Sverige liberala asylpolitik, larmen om att vissa samhällsliga institutioner inte klarade av påfrestningarna, att Socialdemokraterna såg sin klassiska

väljarbas i allt högre uträkning lägga sin röst på Sverigedemokraterna, ett taktiskt beslut för att sätta press på EU, eller en idealistisk bubbla som tillslut brast. Genom att hitta svaret på denna fråga hoppas jag kunna förklara regeringens beslut och hur dynamiken i den svenska migrationspolitiken fungerar. Genom att förstå det beslut som den svenska regeringen tog under hösten 2015 kan jag förhoppningsvis tillföra något även till den generella litteraturen i ämnet. Min frågeställning formuleras på följande vis:

Vad kan förklara regeringspartiernas beslut att införa gräns- och ID-kontroller under flyktingkrisen 2015?

2 Tidigare forskning och hypoteser

Jag kommer i detta avsnitt kommer jag gå igenom en rad olika forskningsfält som alla har relevans för min forskningsfråga. Jag gör en genomgång av partier till vänster på den klassiska höger-vänster skalan och dessa väljares inställning till invandring utifrån olika utgångspunkter. Jag tar även upp ”client politics” och hur det påverkar och under vilka förutsättningar denna faktor minskar. Därefter går jag igenom forskning om GAL-TAN skalan och dess ökade betydelse, där migrationsfrågor är ett bra exempel på denna utveckling. Inledningsvis kommer även politiska partiers drivkrafter till förändring som benämns som policy, vote eller office-seeking tas upp, vilket också är den teori som kommer att få störst påverkan på denna uppsats.

2.1 Politiska partiers mål

Wolfgang C. Müller och Kaare Strøm konstaterar i sin bok *“Policy, Office or Votes”* att politiker inte alltid kan få det dem vill, ibland måste de dessutom väga ett politiskt mål emot ett annat och hävdar att det finns tre olika idealtyper kring på vilka grunder de politiska partierna agerar (Müller & Strøm, 1999: 1).

Office-seeking parties – Partier som vill maximera sitt politiska inflytande genom att sitta i regeringsställning. För att kunna göra just detta, behöver de maximera sitt väljarantal till den gränsen att de kan känns sig säkra på att vinna (komma i regeringsställning). Genom att vinna val får partiet möjlighet att kontrollera policyförändringar, men det hävdas även att hamna i regeringsposition har ett värde i sig (Müller & Strøm, 1999: 5–8).

Policy-seeking parties – Partiers vars mål är att i så stor utsträckning som möjligt påverka de politiska beslut som tas. När dessa partier tar plats i en koalitionsregering vill de samarbeta med partier som ligger så nära sin egen ideologi som möjligt, då det förenklar möjligheterna att kunna driva igenom sin egen politik. Ett sådant parti kommer alltid behöva förhålla sig till de andra partiernas önskemål, vilket gör att de ibland kommer att behöva avvika ifrån vissa policymål för att kunna få igenom andra. Även de partier som är policy-seeking kan göra det av intrisikala och instrumentella anledningar, alltså; antingen för att de verkligen tror på dem, eller för att de tror att detta ställningstagande kan gynna dem i framtiden. Dessa partier väljer att samarbeta med andra partier vars politik ligger så nära deras egen som möjligt, för att i så hög grad som möjligt få igenom sin egen politik. (ibid.).

Vote-seeking parties – Har som mål att kontrollera den politiska utvecklingen genom att få så många röster som möjligt. Tillskillnad ifrån partier som är office-seeking eller policyseeking är dessa partier endast ute efter de instrumentella fördelar som kan komma vid en stor andel röster. Dessa kan vara för att genom stort väljarstöd kunna påverka politiska beslut, hamna i regeringsställning, eller båda delarna (ibid.).

2.2 Partier till vänster och dess väljare

Daniel Oesch skriver i " Explaining Workers' Support for Right-Wing Populist Parties in Western Europe" om hur arbetare som alltid röstat socialdemokratiskt och andra vänsterpartiers kärnväljare, i allt högre utsträckning nu röstar för högerpopulistiska partier. Oesch delar upp förklaringsvariablerna i ekonomiska och kulturella. De ekonomiska förklaringarna baseras på att människorna som har gått från vänster till de högerpopulistiska partierna kan definieras som att vara moderniseringens förlorare, ofta även kallat globaliseringens förlorare. Det är dessa människor som tydligast har drabbats av industrialismens nya fas där många jobb har rationaliserats bort eller att produktionen förflyttats till andra platser. Till skillnad från den mer välutbildad arbetskraften har arbetarna vanligtvis inte de kunskaper som krävs för att anpassa sig till de nya krav som arbetsgivare efterfrågar, vilket leder till att deras position på arbetsmarknaden försvagas. Som en konsekvens av detta stödjer de i många fall de parti/er som öppet ställer sig emot den ekonomiska moderniseringen, vilket främst idag är den radikala högern. De högerpopulistiska partierna utgår ifrån ett protektionistiskt synsätt där de ställer sig emot internationell konkurrens och ökad europeisk integration.

Oesch tar även upp de kulturella faktorer som kan förklara denna grups förändrade röstbeteende. De högerpopulistiska partierna representerar en motpol till de liberala globalisternas värderingar och multikulturalism. De förespråkar en mer auktoritär politik där de värnar om den nationella identiteten som de anser vara hotad vid ökad invandring och globalisering. Arbetare är en grupp som generellt sätt missgynnas, eller i alla fall uppfattar det som att de missgynnas, av en ökad mängd invandrare som kan hota den nationella identiteten. Individer från mindre privilegierade samhällsgrupper har överlag en mer uteslutande attityd till medborgskap. Därtill finns även förklaringar kopplade till alienering som inbegriper missnöjet mot hur de etablerade partierna har styrt. Därmed har de en högre benägenhet att rösta på ett parti som ställer sig emot det politiska etablissemanget. Massarbetslöshet och stagnerade reallöner gör att arbetare är benägna att rösta på dessa partier. Arbetarna överger inte endast tidigare partier, utan även fackföreningar, kyrkor och andra institutioner som tidigare har varit stöttepelare i civil samhället (Oesch, 2008: 351–353).

Givens & Luedtke har en annan uppfattning och hävdar att partier till vänster tenderar att vara mer positivt inställda till en mer expansiv invandring då de är mer benägna att se invandrare som potentiella väljare och har i praktiken också skäl för denna uppfattning. (Givens & Luedtke, 2005: 8). Anledningen till detta är att den invandrade delen av befolkningen har liknade politiska intressen, intressen som vänsterpartier framhäver och arbetar för i högre utsträckning än vad högerpartier gör. Detta till exempel genom att utöka denna grups möjligheter till att rösta, vilket de socialdemokratiska partierna i Skandinavien strävade efter under 1970-talet. Liknande strävanden kan ses från till exempel Labour i Storbritannien (Messina, 2007: 209).

Kyung Joon Han menar på att partier till höger i det politiska spektrumet i högre utsträckning än partier till vänster är benägna att anpassa sig efter högerradikala partier, då de ser det som en möjlighet att utöka högerblocket. Han tar även upp att de högerradikala partiernas ökade inflytande leder till att politiker från andra politiska partier är mer benägna att införa mer restriktiva policys när det kommer till invandring och mångkulturalism. Det finns dock även parametrar som kan leda till att denna utveckling inte sker. En av dessa är att partierna främst är beroende av det stöd som kommer ifrån partiets kärnväljare. Om dessa väljare håller fast vid sina ståndpunkter kring migrationsfrågor, eller går i motsatt riktning gentemot det högerradikala partiet, blir det svårt för de styrande partierna att gå i samma riktning som detta parti. Dessutom är det riskfyllt att ändra sin position i sociokulturella frågor då det kan underminera partiets legitimitet, då deras värderingar kan uppfattas som utbytbara. Förutom

de tidigare mer klassiskt vote-seeking argument, är partier även policy-seeking vilket leder till att de ofta är motvilliga att röra sig emot de högerradikalas position, även om de potentiellt skulle kunna vinna väljare på denna förflyttning (Joon Han Kyung, 2015: 557 – 558).

2.3 Client Politics

Christian Joppke menar i *Immigration and the nation-state* på att migrationspolitiken som förs i västvärlden har varit mer expansiv än vad allmänheten skulle ha önskat utifrån sina intressen. Detta beror på ”client politics” vilket innebär att en organiserad minoritets eller intressegrupp styr utveckling på ett sätt gynnar denna grupp, men inte nödvändigtvis allmänheten. Messina tar upp positiva konsekvenser med invandring som billig arbetskraft och familjeåterförening för vissa intressegrupper och minoriteter, medan de negativa för andra grupper kan vara överbefolkning och arbetslöshet. De organiserade arbetsgivarna och etniska minoriteterna har relativt enkelt kunnat manövrera ut den splittrade och oinformerade massan. Dessutom finns det en antipopulistisk norm inom client politics som påverkar den politiska eliten ifrån att adressera den möjliga problematiken. Utfallet blir istället att frågan hamnar utanför den politiska dagordningen (Joppke, 1999: 17–18). Givens & Luedtke instämmer i Joppkes tankar om client politics, men anser att han överdriver dess betydelse. De tar istället upp att de flesta förändringar inom fält sker under perioder av förhöjd uppmärksamhet för dessa frågor då den tidigare likgiltigheten ifrån allmänheten radikalt förändras. Frågans ökade relevans gör även att politiska partier till viss del släpper den tidigare antipopulistiska normen och försöker istället kapitalisera på frågans aktualitet (Givens & Luedtke, 2005: 7).

2.4 GAL – TAN

Politiken under de senaste decennierna har rört sig ifrån vad Hooghe, Marks och Wilson kallar old politics eller materialism till new politics och post-materialism. Anledningen till detta skifte har varit uppkomsten av kulturella eller ”livsstilsfrågor” som ekologi, kulturell mångfald, nationalism och immigration som har fått en större vikt i den politiska debatten på bekostnad på ”old politics” som höger/vänster dimensionen i ekonomiska frågor. Splittringen kring dessa frågor har lett till två olika läger som de benämner som GAL och TAN. GAL står för *Green, Alternative, Libertarian*, och TAN för *Traditional, Authoritarian, Nationalism* (Hooghe et al. 2002: 976). Hooghe och Marks har hittat sambandet att partier som befinner sig på GAL-skalan också är mer pro en utökad europeisk integration än partier på TAN-skalan.

Gröna partier har sedan 90-talet utvecklats i en mer pro europeisk integrations riktning än tidigare. Mitten-vänster partier som Socialdemokraterna är pro utökad europeisk integration, vilket även kan ses hos mitten-högern. Hooghe och Marks benämner partiets stöd för europeisk integration som ett U där partier långt åt höger eller vänster är i generell sätt är emot och partier närmare mitten är för europeiska integration. (Hooghe & Marks, 2004: 2–3). Förutom inställning till europeisk integration skiljer de sig också på andra sätt. Partier som lutar åt GAL-sidan av spektrumet tenderar att vara driva frågor som samkönade äktenskap, ökad mångfald, medan de partier som befinner sig på TAN-delen av skalan ställer sig emot dessa idéer och fokuserar mer på lag och ordning och staten som moralisk auktoritet (Brigevich et al. 2017: 1–2).

Bland de svenska partierna är de allra flesta GAL, medan Kristdemokraterna och framförallt Sverigedemokraterna är TAN. Socialdemokraterna och Moderaterna är något svårbestämda på denna skala, men befinner sig någonstans i mittemellan GAL och TAN. Resterande partier är GAL, där Miljöpartiet är det parti som tydligast utmärker sig som GAL (Oscarsson, 2016: 2).

Efter att ha gått igenom tidigare forskning landade jag i två hypoteser, nämligen följande:

Hypotes I: *Socialdemokraternas fruktade att mängden asylsökande skulle leda till att välfärden inte klarade av påfrestningarna, vilket skulle skada dem i nästkommande val*

Hypotes II: *Miljöpartiets främsta anledning till beslutet var det ansåg det nödvändigt för att kunna behålla regeringsmakten*

3 Metod

3.1 Val av metod

Uppsatsen är en fallstudie som försöker ta med så många perspektiv och olika typer av material som möjligt för att få en så komplett och komplex bild av situationen som möjligt. Jag kommer att använda mig ”Summative content analysis” vars utgångspunkt är att identifiera, och trots sin kvalitativa natur, kvantifiera vissa ord eller innehåll med utgångspunkten att förstå ordens eller innehållets kontextuella innebörd. En del av denna analysmetod kommer att göras på ett par specifika ord som utifrån mitt ämnes allmänna kontext bör vara relativt förekommande, detta kallas ”Manifest content analysis”. Till skillnad ifrån en kvantitativ innehållsanalys stannar inte analysen vid ordens frekvens, utan inkluderar

även ”latent content analysis”, vilket innebär tolkningen av ordens underliggande mening. Detta tillvägagångsätt används även för att tolka innehållets betydelse. En kvalitativ ansats i detta fall är att räkna förekomsten för ett visst ord, vilket i detta fall skulle kunna vara till exempel ”invandrare”. Det kvalitativa tillvägagångsättet blir här att även undersöka ifall det används alternativa ord eller eufemismer med likande mening som till exempel ”migrant” eller ”flykting”. (Hsieh & Shannon, 2005: 1283–1285) Kvantifierandet av specifika ord i valmanifest och partiprogram kommer endast vara en del i min analys av dessa källor, då jag även kommer att ha med hur orden används, generella principer och vissa citat som illustrerar deras syn på dessa frågor. Jag valde att undersöka frekvensen för orden invandring, migrant/migration, flykting och asyl eftersom att jag anser att de fungerar bra som indikatorer på hur mycket som skrivs om ämnet i partiernas valmanifest och partiprogram. Jag valde att slå ihop migrant/migration på grund av dess språkliga närhet vilket förenklade undersökningen och de generellt sett låga frekvenser för dessa och även resterande ord.

Det finns rent generellt en rad fördelar med innehållsanalys som metodredskap. Det anses ofta att innehållsanalys ökar tillförlitligheten i vetenskapliga studier och kanske framförallt minskar godtyckligheten. Detta beror på kvantifieringen av observationer, vilket leder till ökad intersubjektivitet. Detta förutsätter självklart att de ord som undersöks är relevanta och i och med en summative content analysis är sammanhängande och operationaliserade. För att öka min tillförlitlighet och intersubjektivitet kommer jag använda mig av en mängd citat eller specifika ord som används då det är av stor vikt att dessa är korrekta för att min analys ska kunna göras på rättfärdigade grunder. (Beckman, 2007: 46–47) Nackdelarna är relativt uppenbara då det alltid rör sig om just *tolkningar* om varför ett visst ord används istället för ett annat, men i och med det kompletterande kvantitativa förhållningssättet (trots att det hör till kvalitativ innehållsanalys) kan man till viss del komma undan sådan problematik (Hsieh & Shannon, 2005: 1285).

Denna typ av metod används ofta för att mäta/tolka förändringar över tid då man enkelt kan se hur många gånger ett visst ord har använts i till exempel ett partiprogram och därifrån kunna tolka dessa potentiella förändringar (Beckman, 2007: 42). Om det hade gått att se på skillnader över tid hade det varit av intresse, men jag valde att avgränsa mig till de senaste och därmed mest relevanta materialet för min frågeställning.

3.2 Alternativa förklaringsfaktorer

Något som med stor sannolikhet kan ha påverkat uppsatsens ämne är den ökade medierapporteringen. Utifrån min egen uppfattning har migrationsfrågan under de senaste åren blivit en av det mest omdebatterade och omskrivna frågorna i svenska och internationella medier. De flesta stora förändringarna inom migrationsfrågor sker vid ”förhöjd uppmärksamhet” för frågan, vilket går att argumentera för är fallet även här (Givens & Luedtke, 2005: 7). Att analysera mediabevakningen kring detta ämne hade kunnat vara intressant för att förstå utvecklingen av vad som har skett i svensk migrations och flyktingpolitik, men jag var mer intresserad av hur utveckling har skett utifrån regeringens politik och de svenska väljarnas ökade fokus på denna fråga. Det går dessutom att argumentera för att mediabevakningen har ökat i takt med att de svenska partierna och väljarna har lagt mer vikt vid denna fråga och att den faktiska verkligheten har lett till att frågan får ökad betydelse. I mitt tycke är det lätt att stirra sig blind på medias makt och inte förstå att frågans aktualitet även beror på en förändrad verklighet. Jag tror även att media, precis som de politiska partierna, under den senaste tiden har sett sin möjlighet att kapitalisera på denna fråga. Sammanfattningsvis hade troligen denna uppsats kunnat ha fokuserat mer på medieperspektivet, men jag valde förutom tidigare nämnda argument, även på grund av uppsatsens form och begränsningar att fokusera mer på andra aspekter som har varit viktiga för utvecklingen.

En annan variabel som hade kunnat vara intressant att undersöka djupare är den klassiska höger/vänster skiljelinjen i ekonomisk politik minskade relevans, vilket bland annat Hooghe, Marks & Wilson tar upp i och med GAL-TAN skalans ökade betydelse. Även här fick jag begränsa mig med tanke på uppsatsen omfattning, men i och med GAL-TAN skalans framväxt följer det logiskt att höger/vänster dimension får mindre betydelse, framförallt när det kommer till migrationsfrågor (Hooghe & Marks, 2004: 2–3) (Hooghe et al. 2002: 976).

3.3 Material och källkritik

För att undersöka den förändring som skedde under 2015 kommer jag att använda mig av Socialdemokraterna och Miljöpartiets, vid tillfället, senaste officiella material i form av partiprogram (2013) och valmanifest (2014). Jag har även använt mig av material från Socialdemokraternas egen hemsida, för att komplettera ett, i mitt tycke, något bristfälligt material i deras partiprogram och valmanifest. Det material jag använde mig av ifrån Socialdemokraternas hemsida kom efter valmanifestet, men innan beslutet att införa gräns-

och ID-kontroller. Anledningen till att jag valde dessa källor var att jag ville studera det material som var mest relevant både innehålls- och tidsmässigt.

Jag hade även kunnat ha använt mig av olika tal och debatter för att få en bild av vad partierna hade för ståndpunkter i dessa frågor. Jag ansåg dock att det hade varit svårt att göra avgränsningar kring vilka debatter/tal som skulle undersökas och dessutom svårare att komma åt detta material än partiernas officiella partiprogram och valmanifest. Dessutom misstänker jag att till exempel partierna i debatter kommer att prata om andra partiers politik och förslag och försvara sig, snarare än att genomgående förespråka sina egna värderingar och politik.

Jag kommer även att använda mig av presskonferensen som hölls av Stefan Löfven och Åsa Romson den 24:e november 2015, där de informerade om Sveriges nya asylregler som bland annat innefattade gräns- och ID-kontroller. Genom att använda mig av denna presskonferens får jag en klar bild av hur de motiverade sina beslut i ett officiellt och oerhört viktigt ögonblick för regeringen. Förutom regeringens motivering, språkbruk etc. innehåller den även svar på en rad frågor från journalisterna på plats. Jag kommer att använda mig av samma metod som tidigare, nämligen summative content analysis för att undersöka både partiprogram, valmanifest, ytterligare information från partiernas hemsidor och nämnd presskonferens.

Tillskillnad ifrån min undersökning av partiprogrammen och valmanifesten, kommer jag inte att kvantifiera relevanta ord eller begrepp. Detta på grund av praktiska skäl då en det hade krävts väldigt mycket jobb att gå igenom en 35 minuter lång presskonferens och försöka att kvantifiera vissa begrepp. Dessutom är jag först och främst intresserad av att studera vilka argument som används för att legitimera beslutet. Genom att samla in material från partiprogram, valmanifest och annat officiellt material kring Socialdemokraterna och Miljöpartiets hållning i migrationsfrågor och sedan jämföra detta med de argument och den verklighetsbild som förmedlas under presskonferensen hoppas jag kunna se eventuella förändringar, se vilka värden som lyfts upp och därifrån dra en rad slutsatser kring varför de agerade som de gjorde.

Jag har valt att använda mig av SOM-institutets rapporter och statistik angående väljarnas mest prioriterade frågor, vilka partier de anser föra ”bra/bäst” politik och partisympatisörernas inställning till flyktningmottagande. Genom att analysera statistiken från dessa rapporter kan jag enklare se vilka frågor väljarna prioriterar och hur de uppfattar partierna, vilket underlättar i min egen bedömning kring varför partierna sedan valde att införa gräns- och ID-kontroller.

Min tanke är att med statistiken från dessa rapporter kunna styrka eller refusera de hypoteser som uppsatsen i grova drag utgår ifrån.

Jag ser dock ett problem med undersökningen kring partisympatisörernas inställning till flyktingmottagande. Problemet med denna undersökning är att siffrorna kommer ifrån 2016, trots att jag studerar händelser ifrån 2015. Jag valde denna källa då jag inte kunde hitta denna typ av statistik från 2015, men jag menar trots detta att man i stora drag kan se partisympatisörernas inställning till flyktingmottagande. Självklart hade statistik från 2015 varit att föredra, men det jag var ute efter med denna statistik var att få en övergripande bild över vilka partiers väljare som har mest positiv/negativ inställning till flyktingmottagande.

Då jag inte lyckades finna litteratur kring ”gröna” partiers inställning till migration valde jag att utelämna försök att ge en bakgrund till hur dessa partier brukar agera/argumentera i dessa frågor. Dessutom går det att argumentera för att gröna partier inte har en lika tydlig ideologisk hemvist som Socialdemokraterna vilket gör det svårare att generalisera kring deras åsikter i frågan. Jag tänker istället endast använda mig av det material som jag fann i deras partiprogram/valmanifest för att därifrån kunna se generella mönster i hur de argumenterar kring dessa frågor och sedan analysera dessa resultat utifrån regeringens beslut och motivering.

4 Resultat och analys

4.1 Partiernas inställning till invandring

Jag kommer i detta avsnitt använda mig av en hel del citat från partiernas partiprogram och valmanifest. För att undvika alltför många referenser i löpande text, kommer jag att källhänvisa till alla citat från samma sida i slutet av stycket istället för löpande i texten.

Miljöpartiet

Miljöpartiet inleder avdelning 6.6 i partiprogrammet kallat ”Migration” i sitt partiprogram ifrån 2013 med följande mening: ”Miljöpartiet de gröna har en vision om en värld utan gränser, där alla människor kan flytta, och ingen tvingas fly.” (Miljöpartiet, 2013: 36). Avdelningen ”Migration” fortsätter i liknande ton och där poängteras även vikten av migrationen för den individuella friheten som stater inte borde ha rätt att neka dessa individer.

Partiet menar på att migration är något som kan ske av olika anledningar men oftast som en konsekvens av konflikt, förföljelse eller problem kopplade till klimatförändringarna. De ser även globaliseringens utbredning som en stark kraft för fortsatta migrationsströmmar, där de tar upp cirkulär migration som en typ av migration som leder till många positiva konsekvenser. De hävdar att den globaliserade världens allmänna karaktär kräver att stater förenklar migrationsprocessen. Ett annat tydligt genomgående tema i partiprogrammet från 2013 är synen på migration som en rättighet, de säger till exempel att fri rörlighet bör vara en mänsklig rättighet. De problem som målas upp är att personer som kommer till Sverige genom arbetskraftsinvandring inte alltid får samma rättigheter, utan ofta diskrimineras av arbetsgivaren. Det hävdar även att de fysiska gränserna mellan länder är kopplade till de sociala gränser som begränsar människors frihet.

De pratar om migration utifrån ett solidariskt perspektiv där öppenhet och medmännisklighet ska ligga till grund för vårt samhälle, där det som förenar oss är vår gemensamma framtid snarare än etnisk och religiös tillhörighet. Anknytning och hälsa är två faktorer som de framhäver som faktorer som bör vara mer avgörande i uppehållstillståndprocessen och att tvångsavvisningar ska användas ”oerhört restriktivt”. De säger sig dessutom vara stolta över sin egen position som ”det mest öppna partiet när det gäller migration” och sätter sig själva i kontrast mot de ”främlingsfientliga krafter” som skördar framgångar runt om i Europa. Som motpol till detta faktum sägs även att de ”... aldrig kommer att göra det svårare för människor att komma till Sverige” (Miljöpartiet, 2013: 37).

I sitt valmanifest från 2014 Miljöpartiet att en av konsekvenserna av finanskrisen 2008 var att främlingsfientliga och rasistiska rörelser växte sig starkare genom att skylla krisen negativa konsekvenser på ”de andra”, en utveckling som slår extra hårt för olika typer av minoriteter. Det tar även upp vikten av att alla svenska kommuner bidrar i flyktingmottagandet, där snabb inkludering i samhället via arbete, utbildning och eget boende är av stor vikt (Miljöpartiet, 2014: 19).

Jag valde även att använda att undersöka hur många gånger relevanta ord tas upp i partiernas partiprogram och valmanifest och hur de används, samma analysverktyg används alltså även för Socialdemokraterna. Miljöpartiet använder inte migration, invandring, asyl eller flykting i någon högre utsträckning. Alla ord som tas upp har undersökts i dess närliggande varianter till exempel fly/flykting/flyktingmottagande etc. Migration/migrant används vid fem tillfällen i valmanifest, men endast två gånger i partiprogrammet. Migranter används i kontexten

mänskliga rättigheter i Europa där de tar upp att situationen behöver förbättras för EU-migranter och att de ser en ökad diskriminering av migranter. Invandring/invandrare används inte alls i partiprogrammet och enbart vid ett tillfälle i valmanifestet, där det tas upp att de är positiva till arbetsinvandring. Flykting(ar)/fly tas upp vid två tillfällen partiprogrammet och vid tre tillfällen i valmanifestet. Även här påpekas flyktingar mänskliga rättigheter, men även att ”Alla kommuner ska ha ett generöst och likvärdigt flyktingmottagande”. Asyl tas upp fem gånger i deras valmanifest och två i partiprogrammet. De vill stärka asylrätten genom att bland annat skapa fler lagliga vägar för att söka asyl. Partiet vill även förbättra boendesituationen för asylsökande och att de får tillgång till samma vård som svenska medborgare. Även här tas deras mänskliga rättigheter upp och de anser att ”tvångsavvisningar ska användas oerhört restriktivt” och istället ska de som får avslag på sin asylansökan få hjälp att ”... frivilligt återvända till sitt hemland”. (Miljöpartiet, 2013 & 2014). För att sätta dessa siffror i kontext tas till exempel *flyg* upp fler gånger sammanlagt i Miljöpartiets valmanifest och partiprogram än för alla de ord jag tidigare undersökt, nämligen elva gånger totalt (Miljöpartiet, 2014).

Miljöpartiet	Invandring	Migration/Migrant	Asyl	Flykting
Partiprogram	-	2	2	2
Valmanifest	1	5	5	3

Genomgående för Miljöpartiets valmanifest och partiprogram är att de fokuserar på den asylsökandes rättigheter, där rätten att söka asyl nämns som en mänsklig rättighet. De väljer även att belysa de positiva delarna av invandring och menar på att eventuella problem beror på fel i systemet. Det som i stor grad uteblir ifrån dessa källor är främst vilka potentiella problem som invandring till Sverige kan skapa och hur dessa i så fall skulle lösas. En potentiell förklaring till detta är att Miljöpartiet tydligt ville särskilja sig ifrån övriga partier och verkligen visa att de är (var?) ”det mest öppna partiet när det gäller migration”. I en tid där allt fler partier och en växande del av allmänheten främst såg invandringen som ett problem, eller i alla fall en problematik att lösa, valde de att se frågan utifrån flyktingarna och migranternas perspektiv.

Det är utifrån detta material enkelt att se Miljöpartiets liberala position på GAL-TAN skalan, där de tydligt vill ta avstånd från den politiska utveckling som sker i Sverige och Europa. De lägger mer fokus än Socialdemokraterna på migrationsfrågor och man kan även se att

migrationsfrågor fick en större plats i valmanifestet 2014 än i partiprogrammet från året tidigare. Detta kan ses som ett tecken på att de ville lägga mer fokus på denna fråga då dess betydelse ökade kraftigt och framföra en annan bild och inställning än de ”främlingsfientliga krafter” som fick ökat stöd runt om i Europa.

Socialdemokraterna

Socialdemokraterna fokuserar inte på migrationsfrågan i någon större utsträckning i sitt senaste partiprogram, även det ifrån 2013. Det som tas upp gällande frågan är att EU:s medlemsländer tillsammans ska ta ansvar för asyl- och migrationsfrågor och att alla som söker asyl ska garanteras en ”likvärdig behandling enligt solidaritetens och humanitetens principer” (Socialdemokraterna, 2013: 28). De ser även att globaliseringen och urbaniseringen leder till att människor flyttar till städerna för att hitta de ”nya jobben”, vilket kan leda både till fantastiska möjligheter och ”risk för utslagning i nya slumområden”. De ser även att ”fördelningskonflikter” ledde till att reallönerna och det totala välståndet inte har utvecklats i samma takt och att detta låg till grund för finanskrisen. De ser även ökat ”främlingshat, växande högerextremism och en minskad tilltro till demokratin...” som konsekvenser av krisen i fråga (Socialdemokraterna, 2013: 15). De anser även att Sverige ska agera som fristad åt de människor som tvingas fly från ” förföljelse och våld”. Sverige ska ha en ”generös och reglerad” invandring där samtliga kommuner har ett ansvar och där insatserna ska hjälpa de nyanlända med ”... egen försörjning, rätt till utbildning och egen bostad” (Socialdemokraterna, 2013: 24). I deras valmanifest tas migrationsfrågor upp än mer sällan och flyktigt och tar inte heller upp någonting anmärkningsvärt gentemot partiprogrammet som kom året innan (Socialdemokraterna, 2014)

På sin hemsida, socialdemokraterna.se, skriver de mer ingående om deras ståndpunkter i migrationsfrågan och dessutom i mer uppdaterade termer. Det talar om flyktingkrisen 2015 och Sveriges roll som ansvarstagande för hela Europa, men påpekar att även andra EU-länder måste bidra. De anser att Sverige ska agera som pådrivare internationellt, med EU i fokus, för att värna asylrätten och för att få fler länder att ta ansvar för människor på flykt. Fler lagliga vägar in i Europa är en annan sak som nämns och det övergripande temat är att fler aktörer måste ta sitt ansvar och ett utökat samarbete.

Precis som i partiprogrammet är migrationsfrågan något förvånande i skymundan i Socialdemokraternas valmanifest från 2014. Migration och dess närliggande varianter invandring och dess varianter nämns inte en enda gång i valmanifestet och vid två tillfällen i

partiprogrammet. Migration tas upp en gång i form av urbanisering och vid nästa tillfälle där vikten av EU:s gemensamma ansvar för asyl- och migrationsfrågor poängteras. Detta gäller även för varianter av orden som till exempel migrant. Invandring/invandrare etc. nämns en gång både i valmanifestet och partiprogrammet. När det tas upp i valmanifestet är kontentan är att visa på klyftor mellan olika samhällsgrupper. Olika versioner av fly/flyktning tas upp två gånger i partiprogrammet, men utelämnas i valmanifestet. Det står att ”Sverige ska erbjuda en trygg fristad åt människor som tvingas fly från förföljelse och våld” och att alla kommuner har ett ansvar att ta emot och hjälpa flyktingar. Det som tas upp i ämnet är endast att Sverige ska ta ”ett solidariskt ansvar för flyktingmottagandet”, men även här att fler måste ta ansvar.

Asyl tas endast upp en gång sammanlagt i samma citat som finns med i genomgången av migration (Socialdemokraterna, 2013 & 2014). Dessutom använder socialdemokraterna *ansvar* endast i sitt partiprogram långt fler gånger än de fyra ord jag undersökt tillsammans i både valmanifest och partiprogram, nämligen 38 gånger (Socialdemokraterna, 2013).

Socialdemokraterna	Invandring	Migration/Migrant	Asyl	Flykting
Partiprogram	1	2	1	1
Valmanifest	1	-	-	-

Det som är mest intressant utifrån Socialdemokraternas partiprogram och valmanifest är snarare bristen på innehåll rörande migrationsfrågor som är intressant än det faktiska innehållet. Vissa av orden jag undersökte fanns inte med, eller endast vid ett tillfälle och avsnitt likt Miljöpartiets som fokuserar på migration finns inte att hitta. Detta får ses om relativt uppseendeväckande för Sveriges största parti då integration/immigration såg som den fjärde/tredje viktigaste frågan för svenska folket dessa år (Andersson et al. 2017: 15). Vad bristen av fokus på dessa frågor indikerar går att tolka på olika sätt. En tolkning är att de valde att fokusera på till exempel satsningar på jobbskapande och utbildning, där den invaderade befolkningen är med i åtanke men utan att rent explicit användas sig av vissa termer och specifika avsnitt. På detta sätt kunde de påstå att de har en välutvecklad migrations politik, utan använda sig av de ord jag sökte efter då de skulle kunna mena på att samma åtgärder är viktiga för samhället oavsett om det handlar om invandrade individer eller inte. En potentiell förklaring som jag endast kan spekulera kring är ifall de har minskat sitt utrymme där de pratar om dessa frågor, kanske för att ”förbereda” sig för en mer restriktiv politik. Men eftersom att jag inte har studerat tidigare valmanifest och partiprogram blir det svårt för mig att bedöma detta.

Det som väl stod handlade mycket om att EU:s medlemmar tillsammans måste ta ansvar för flyktingmottagandet, ökat samarbete är lösningen på problematiken. De ser precis som Miljöpartiet finanskrisen som något som har lett till ökad främlingsfientlighet och vill ta tydligt avstånd från detta då Sverige ska fungera som en ”fristad” för människor som tvingas fly. De menar också på att Sverige ska stå för en generös och reglerad invandring.

4.2 Väljarnas sympatier och åsikter

SOM-institutet gör varje år undersökningar kring vilka politiska frågor som de anser är viktigaste och vad som är våra största samhällsproblem. Dessa undersökningar har genomförts sedan 1987 med frågan ”Vilken eller vilka frågor eller samhällsproblem tycker du är viktigast i Sverige idag” där de tre förstnämnda frågorna som den intervjuade tar upp kodas om till de kategorier som i förväg har satts upp. Viktigt att tillägga är att eftersom de svarande fick nämna tre politiska områden, blev den sammanlagda ”mängden” procent över 100%. Att en fråga fick exempelvis 25% innebär att en fjärdedel av de tillfrågade nämnde detta område, men inte att det var 25% av de sammanlagda svaren. Vid det första undersökningstillfället svarade 7% av de tillfrågade att integration/immigration var den/en av de viktigaste frågorna. Samma år svarade hela 61 % miljö/energi på samma fråga och 68% året efter, samma år som Miljöpartiet kom in i riksdagen.

Under 90-talet dominerade arbetsmarknadsfrågor, medan 00-talet delades mellan sjukvård och arbetsmarknad. Under det senaste valåret 2014 hade integration/immigration tagit sig upp på 27% men skola/utbildning och sjukvård sågs fortfarande som viktigare frågor. Året därpå hade denna siffra nästintill dubblerats och låg på hela 53% och med ett glapp ner till 29% för skola/utbildning på andra plats. Det senaste året som har undersökts, 2016, hade integration/immigration minskat till 45%, men var fortfarande den viktigaste frågan för svenska folket. Dessutom är svarsfrekvensen för detta område den högsta sedan arbetsmarknadsfrågor toppade undersökningen efter den ekonomiska krisen under första delen av 90-talet. Miljö/energi har tappat mark och var vid valåret 2014 på en delad sjätteplats och nämndes av 12% av de tillfrågade, en utveckling som fortsatte i samma riktning även de två nästkommande åren (Andersson et al. 2017: 14–15).

SOM-institutet undersöker även vilka partier som har ”ägandeskap” i olika sakpolitiska frågor, en undersökning som genomförs vartannat år, där partierna bedöms utifrån att ha ”bra” politik inom nio politiska områden. Socialdemokraterna fick högst andel ”bra politik” enligt de svarande inom sysselsättning, skola, välfärd, jämställdhet och invandring. Miljöpartiet hade i överlägens stil flest sympatisörer inom miljöfrågan, då hela 47% av de tillfrågade svarade att de hade ”bra” politik inom det fältet. Invandringsfrågan var klart jämnare, med Socialdemokraterna på 21% och Sverigedemokraterna på andraplats med 17%, ett förhållande som blev det motsatta i 2016 års undersökning med 19% respektive 21%. Miljöpartiet kom på en fjärdeplats 2014 med 12%, men tappade till 5% 2016, endast Feministiskt Initiativ hade då en lägre siffra. Viktigt att tillägga är att det fanns ett stort bortfall i undersökningen, till exempel 40/33% bortfall i invandringsfrågan för de aktuella årtalen (Martinsson, 2017: 404–405).

Integration/immigration har ökat stadigt under mätperioden men dubblade sin procentsats och blev väljarnas viktigaste fråga 2015. Man kan visserligen hävda att frågans vikt redan tidigare år hade kunnat legitimera mer fokus i framförallt Socialdemokraternas partiprogram och valmanifest. Att frågan blev väljarnas mest prioriterade behöver ju inte heller nödvändigtvis betyda att en majoritet är missnöjd med hur dessa frågor sköts och partierna valde ju som bekant att införa relativt radikala förändringar under samma år. Att miljö/energi har tappat så pass rejält under de senaste knappa 30 åren betyder också att Miljöpartiet är tvingade att anpassa sig. Det är därför inte särskilt förvånande att de valde att trycka mer på dessa frågor i sitt valmanifest, troligen för att tydligt distansera sig ifrån Sverigedemokraterna och tydligt visa på att de var ett parti som inte skulle gå åt samma håll. Flest väljare ansåg att Socialdemokraterna hade bäst politik inom sysselsättning, skola, välfärd och invandring. Samtidigt var inte deras ägandeskap i denna fråga särskilt starkt och troligen såg de att utvecklingen gick åt ett annat håll. Eftersom de även hade högt förtroende i andra frågor så valde de med istället att lägga fokus på dessa frågor.

En annan undersökning som genomförs av SOM-institutet är vad partisympatisörer för de olika partierna har för position i en mängd sakfrågor, däribland huruvida Sverige bör ta emot färre flyktingar. Positioner närmare 0 betyder att man instämmer i detta påstående och ju närmare 100 det motsatta. I denna undersökning hamnar Sverigedemokraternas väljares sammanlagda position på 6, medan Socialdemokraternas position är 44 och Miljöpartiets på

65, med Vänsterpartiet och Feministisk Initiativ som enda partier som ligger närmare 100. I den motsatta frågan, om Sverige bör ta in fler flyktingar hittar vi närmast Feministiskt Initiativs och Vänsterpartiets väljare närmast 0, därefter Miljöpartiets på 44, därefter Centerpartiets och sedan Socialdemokraterna på 60. Sverigedemokraterna sticker återigen ut åt motsatt riktning med ett medelvärde på 94 (Oscarsson, 2017: 418).

De som enkelt går att utlysa ifrån dessa siffror är att Sverigedemokraternas väljare har en extrem ställning i dessa frågor jämfört med resterande partiers väljare. Då Socialdemokraterna tillsammans med framförallt Moderaterna förlorar många av sina väljare just till detta parti, går det att förstå att de skulle införa mer restriktiva lagar i hopp om att återfå en del väljare, eller i alla fall begränsa tappet (VALU, 2014) Denna bild förstärks då de Socialdemokratiska väljarna befinner sig ungefär i mitten i dessa frågor. Miljöpartiets beslut blir svårare att förstå utifrån ett vote-seeking perspektiv då Vänsterpartiet och Feministiskt Initiativ, två partier som de konkurrerar om väljare med, hade positioner längst ut i motsatt riktning från Sverigedemokraterna.

4.3 Regeringens presskonferens

Statsministern inledde presskonferensen med att räkna upp vad Sverige gjort tidigare under flyktingkrisen och hur de i generella termer har arbetat rörande problematiken kring att människor måste fly från sina hemländer. Löfven sa också att ”Det finns ingen som kan tveka på Sveriges vilja och ambitioner att ta ansvar för människor som tvingas fly ifrån krig och konflikter...” för att sedan ta upp att Sverige tog emot flest asylsökande per capita i hela EU.

Statsministern visade sin uppskattning för det hårda arbete som genomförts av myndigheter, organisationer och privatpersoner; för att sedan meddela att Sverige inte längre klarar av att ”ta emot asylsökande på den höga nivå vi gör idag”. De anledningar Löfven för fram är att flera kommuner ”Lex Sarah” anmäler sig själva (rapporterar om missförhållanden inom socialtjänsten) att migrationsverket inte längre klarar av att ge sovplatser till asylsökande och att myndigheten för samhällsskydd och beredskap slår larm om att ”viktiga samhällsfunktioner inte klarar av den här ansträngningen”. Han menar på att detta är en ohållbar situation för de som söker asyl, de som arbetar på berörda myndigheter och för det svenska folkets förtroende för samhällsfunktionerna. Lösningen på problemet menar Löfven på är att andra EU-länder avlastar Sverige i asylmottagandet. Kritiken mot de andra

EU-länderna fortsatte då Löfven menade på att EU måste samarbeta för att klara av en sådan situation, där Tyskland och Österrike tas upp som andra länder som har "tagit sitt ansvar".

Romson tar snabbt upp att det smärtar henne och även Löfven "att inse att den situation vi har idag är inte hållbar" och att de därav är överens om att ta till "extraordinära åtgärder". I övrigt instämmer Romson i det mesta som Löfven säger. När journalisterna sedan får ställa sina frågor hävdar Romson att den nuvarande verkligheten (hösten 2015) inte är den samma som den verklighet som fanns när Miljöpartiet skrev sitt partiprogram, valmanifest etc. På samma fråga om Miljöpartiets stora omvändning från "Sveriges mest flyktingvänliga parti" (citat från journalisten) till införande av gränskontroller menar Romson på att det är viktigt att införa dessa tillfälliga lagändringar för att säkerhetsställa att Sverige även i fortsättningen är ett öppet land som ser att "... reglerad invandring med god etablering leder till ett starkare samhälle". Vid ett tillfälle under presskonferensen när Romson utfrågas om de inre diskussionerna i Miljöpartiet kring dessa förändringar där hon själv tar upp att det har varit mycket tuffa diskussioner kring "verklighetsbilden" men att hon själv med tiden blivit övertygade om att något måste göras för att bland annat "hjälpa mina miljöpartistiska kommunalråd".

Romson hävdar också att varken hennes eller Löfvens partier var förberedda på att vidta dessa typer av åtgärder när de gick in i regering, utan att detta är något som framtvingats av den utveckling som har skett och hur illa flyktingar har bemötts under året. Dessutom påpekar hon att EU inte har lyckats lösa situationen och att det krävs att det krävs för att lösa denna kris, men ser samtidigt att de "likasinnade i Europa" bör samarbeta för att lösa situationen (Regeringens presskonferens, 2015)

Utifrån Socialdemokraternas "ägandeskap" i frågor som sysselsättning, välfärd och skola går det utifrån ett vote-seeking perspektiv att förstå varför de handlade som de gjorde. De tar under presskonferensen upp en mängd indikatorer som tyder på att den svenska välfärden inte klarar av att hantera flyktingströmmarna. Med största sannolikhet hade detta beslut, eller andra liknande åtgärder tagits tidigare utifrån en annan kontext än den svenska och Socialdemokratiska. Problematiken kring immigration/integration har varit underprioriterad från de politiska partierna sett till det folkliga intresset under en lång tid, vilket troligen har lett till Sverigedemokraternas framväxt, en utveckling som vi kan finna mer eller mindre i hela Europa. Min uppfattning är att Sveriges och partiets egen självbild som en moralisk stormakt och en välfärd som grundas i arbetsinvandring under sitt eget styre gjorde det

svårare att fatta ett sådant beslut. Det krävdes därför att läget var tillräckligt ”akut” för att Socialdemokraterna med legitimitet skulle kunna försvara både sitt beslut och sin tidigare hållning. Att de ägnade en stor del av presskonferensen åt att poängtera situationens allvar och att åtgärderna behövde reflektera detta faktum, stödjer denna utgångspunkt.

I miljöpartiets fall är det något mer komplicerat att förstå det beslut som de var med att fatta. Socialdemokraterna må ha historien ”på sin sida” gällande dess frågor, men det var Miljöpartiet som talade om att de ”... *aldrig kommer att göra det svårare för människor att komma till Sverige*”. Det blir svårt att legitimera beslutet i fråga utifrån detta citat då de i praktiken införde samma regler som EU:s miniminivå ifrån att ha varit landet som tog emot flest asylsökande per capita. De konkurrerar inte heller om samma väljare som Sverigedemokraterna, vilket delvis kan förklara Socialdemokraternas beslut, istället är Miljöpartiet det minst omtyckta bland SD-väljare (Oscarsson, 2017: 413). Genom att ha uteslutit dessa alternativ menar jag på att svaret mer troligt ligger i Miljöpartiets vilja att fortsätta regera. Jag har svårt att se att Socialdemokraterna ensam skulle kunna ta detta beslut och söka stöd från de andra riksdagspartierna i så pass viktig fråga. Det krävdes helt enkelt att regeringen höll ihop för att det inte skulle behövas ett nyval eller en regeringsombildning.

Detta hade med största sannolikhet setts som ett stort nederlag och skadat båda partiernas legitimitet om de inte klarade av att hantera den fråga som svenska folket ansågs var viktigast, dessutom redan med ett svagt mandat i och med en minoritetsregering. Faktumet att det var första gången Miljöpartiet satt i regeringsställning påverkade troligen utfallet, då de hade visats sig som ett svagt parti utan ambitioner att styra Sverige vid till exempel ett nyval efter bara drygt ett år in på mandatperioden.

5 Slutsatser

Hypotes I: *Socialdemokraternas var rädda för att mängden asylsökande skulle leda till att välfärden inte klarade av påfrestningarna, vilket skulle skada dem i nästkommande val*

Genom att se regeringens presskonferens rörande införandet av gräns- och ID-kontroller går det att konstatera att Stefan Löfven bedömde att välfärden inte längre klarade av att möta de krav som Sveriges flyktingmottagande då krävde. Socialtjänsten klarade inte att hålla uppe sin kvalitet, migrationsverket klarade inte av att ge sovplatser till de nyanlända, för att ta upp två exempel statsministern nämnde. Vad skulle en fallerande välfärd betyda för regeringen och

Socialdemokraterna? Med allra största sannolikhet att de förlorade nästkommande val, mycket möjligt att det hade utförts en missförtroendeförklaring mot regeringen, men åtminstone hade de skadat partiets förtroende och legitimitet som statsbärande parti. Det går även att argumentera för att en ”kollaps” av Sveriges välfärdssystem hade varit särskilt skadligt för socialdemokraterna, både på grund av deras roll som skapare av ”folkhemmet” och det välfärdssamhälle som fortfarande finns kvar idag.

Dessutom hade Socialdemokraterna 2014 högst förtroende av väljarna i frågor som skola, välfärd och invandring, ett kollapsande välfärdssystem på grund av för extensiv invandring hade knappast setts som en legitim anledning, om det nu finns någon, till en välfärd som inte fungerar. Om vi förutom dessa varningsklockor, ur ett Socialdemokratiskt perspektiv, även lägger till den allmänna politiska utvecklingen i Europa och Sverige med ett ökade stöd från Sverigedemokraterna och en mycket svag minoritetsregering, går det att argumentera för att Socialdemokraterna agerade vote-seeking. Det finns teorier kring vänsterpartiers och dess väljares inställning till invandring som drar åt olika håll, men om vi lägger ihop ökad högerpopulism, rekordhög invandring till Sverige, under en tid av förhöjd uppmärksamhet för frågan och dessutom en potentiell kollaps för välfärden under en Socialdemokratisk regering, är det svårt att göra andra slutsatser än att Socialdemokraterna inom den närmaste framtiden hade tappat både legitimitet och väljare.

Partiernas kärnväljare är och dess inställning till migrationsfrågors påverkan är också av stor vikt, då deras inställning kan frigöra eller begränsa partiets spelrum (Kyung Joon Han, 2015: 557 – 558). Enligt Sifo från maj 2015 var Sverigedemokraterna det näst största partiet inom LO, vilket enligt denna teori kan hjälpa till att förklara Socialdemokraternas beslut (SVT, 2015). Det som skulle kunna tala emot hypotesen är att det parlamentariska läget och situationens allvar hade kunnat leda till att regeringen var tvungen att avgå och att de därmed var office-seeking.

Men eftersom Socialdemokraterna tillskillnad från Miljöpartiet hade fler väljare som stödde en mer restriktiv invandringspolitik och mer erfarenhet av tuffa politiska beslut, anser jag att detta inte var ett alternativ på samma sätt som det var för Miljöpartiet. Jag anser inte att heller att de var policy-seeking. Hade Socialdemokraterna velat genomföra liknande åtgärder tidigare hade de kunnat visa tydligt motstånd mot den förda politiken som det största oppositionspartiet 2006–2014, eller tidigare införa mer restriktiv politik då de själva satt i regeringsställning. Man kan visserligen argumentera för att det genomförde detta beslut för att

kunna vidhålla andra viktiga politiska mål, vilket säkert också var fallet. Jag anser dock att historien och det parlamentariska läget talar för att det snarare var ett vote-seeking beslut.

Det går också att se Socialdemokraternas beslut utifrån office-seeking. Socialdemokraterna satt i en mycket svag minoritetsregering som enkelt skulle kunna falla vid ökat folkligt missnöje. Samtidigt tror jag att Alliansen hade fått det svårt att formera en regering med mer restriktiv invandringspolitik. Detta förutsatt att regeringen inte agerat som de gjorde och det potentiellt hade lett till en missförtroendeförklaring. Centerpartiet var tydligt emot beslutet att införa gräns- och ID-kontroller, vilket troligen hade lett till samma inre slitningar som inom regeringen och dess partier. Dessutom har jag svårt att se att de resterande borgerliga partierna då hade sökt stöd av Sverigedemokraterna, vilket hade behövts för att få ett större stöd än de rödgröna (förutsatt Centerpartiet som icke samarbetsvilliga).

De som hade någonting att tjäna på ett nyval eller missförtroende förklaring skulle istället vara Sverigedemokraterna som står utanför blockpolitiken och tydligast har visat på missnöje mot den svenska migrationspolitiken. Att ge upp sina ideal om Sverige som en "fristad" är en sak, men att indirekt stärka Sverigedemokraterna är en annan. Jag har därför svårt att se att Socialdemokraterna skulle riskera att spela detta parti i händerna. Sammanfattningsvis går det att se Socialdemokraternas beslut som office-seeking, men jag anser att det snarare var vote-seeking, vilket stödjer min hypotes.

Hypotes II: *Miljöpartiets främsta anledning till beslutet var det ansåg det nödvändigt för att kunna behålla regeringsmakten*

Som policy-seeking teorin också säger väljer partier med denna inriktning att samarbeta med partier som med så liknande politik som möjligt. På en höger-vänster skala ligger dessa partier nära varandra, men skillnaderna finns framförallt på GAL – TAN skalan. Den ökade betydelsen för dessa typer av frågor försvårar samarbete, då det partier som liknar varandra inom en politisk skiljelinje, kan ha olika åsikter om en annan. Formuleringen "Vi kommer alltid att arbeta för en mer human och öppen politik och vi kommer aldrig att göra det svårare för människor att komma till Sverige" i Miljöpartiets valmanifest från 2014 tyder på att Miljöpartiet var med och införde en politik de själva inte stod för eller trodde på. Man kan visserligen hävda att denna mening i valmanifestet var ett sätt att locka väljare inför valet, då migrationsfrågor var högt upp på dagordningen. Men oavsett om den var tillspetsad eller inte tyder det mesta i deras partiprogram och valmanifest att de verkligen stod för denna formulering.

Vad kan då förklara deras beslut? Strøm och Müller talar om office, policy och vote-seeking inom politiken, där policy-seeking bör vara enkelt att avfärda i och med tidigare nämnt citat och det övergripande narrativet i partiets officiella material. Då återstår office-seeking och vote-seeking så metoder för att förstå Miljöpartiets beslut. Jag skulle vilja argumentera för att även vote-seeking är en orimlig utgångspunkt att ha i detta fall, detta på grund av en rad anledningar. För det första, Miljöpartiet är inte som Socialdemokraterna ett parti med arbetarklass som väljarbas så resonemanget som jag höll kring Socialdemokraterna går inte att applicera på samma sätt här. Efter valet 2014 hade 16 % av Sverigedemokraternas väljare röstat på Socialdemokraterna i valet 2010, för Miljöpartiet var denna siffra 2 % (VALU, 2014). Miljöpartiet konkurrerar istället främst om väljare med partier som Feministiskt Initiativ, Vänsterpartiet och Centerpartiet, i alla fall när det kommer till migration/integrationsfrågor (Oscarsson, 2017: 418). Föga förvånande i och med detta är Vänsterpartiet, Centerpartiet och Feministiskt Initiativ är alla partier som står för en öppen migrations politik, Vänsterpartiet och Centerpartiet röstade till exempel emot förslaget att införa gräns- och ID-kontroller.

Då integration/immigration var den viktigaste frågan för väljarna 2015 var det inte särskilt svårt att räkna ut att ett parti som uttryckt sig tydligast (i alla fall enligt dem själva) emot en mer restriktiv migrations politik sedan är med och inför just detta, samtidigt som det fanns tre partier varav två i riksdagen med liknande inställning som Miljöpartiet före beslutet. Då dessa partier tydligt satte sig emot förslaget, som gjorde många miljöpartister besvikna, är det inte svårt att räkna ut att Miljöpartiet skulle tappa en del väljare till dessa partier.

Sammanfattningsvis, det mest troliga och även utfallet blev att Miljöpartiet tappade i opinionen efter detta beslut. Det alternativ som finns kvar är därmed office-seeking.

Miljöpartiet satt för första gången i regeringsställning och deras första mandatperiod hade knappt endast pågått ett drygt år innan beslutet. I och med den parlamentariska situationen med en mycket svag minoritetsregering borde det rimligen inte behövas mycket för att en sådan regering faller. Om vi hade sett ett välfärdssystem falla ihop samtidigt som Socialdemokraterna och Miljöpartiet fortsatte styra Sverige på ett sätt där vi var landet som tog emot flest asylsökande per capita, har jag svårt att se regeringen få sitta kvar.

Av allt att döma var detta en mycket infekterad fråga inom partiet, vilket inte minst Åsa Romson visade upp under presskonferensen, men där office-seeking inriktningen/falangen tillslut ”vann”. Jag tror att det som avgjorde frågan var Miljöpartiets legitimitet som

regeringsparti i framtiden som avgjorde. Hade till exempel Miljöpartiet lämnat regeringen och låtit Socialdemokraterna sköta problematiken tillsammans med andra partier hade inte det ansetts särskilt ansvarsfullt. Socialdemokraterna hade troligen inte velat samarbeta med Miljöpartiet igen i denna omfattning, partiets förtroende hade skadats. Detta blev visserligen fallet ändå och Miljöpartiet är i skrivandes stund under 4 % spärren i de senaste opinionsundersökningarna. Precis som Strøm och Müller sa i inlednings öppningscitrat fick Miljöpartiet ge upp ett mål för att kunna realisera ett annat, frågan är om de valde rätt.

Min uppsats har inte direkt en generaliserande ambition. Anledningen till detta är att fallstudier i grunden handlar om att ta reda på det specifika, även om vissa har generaliserande tankar därutöver. Det som gör att min uppsats dock kan vara intressant i ett bredare sammanhang är att migrationsfrågan i en europeisk kontext generellt sett går åt det mer restriktiva hållet, där länder som just Sverige och Tyskland har stått för en annan politik. Det som jag anser vara intressant med just detta fall är *varför* även Sverige gick i den allmänna riktningen, då detta land så länge var just antitesen till den utveckling som sker i till exempel Ungern, Frankrike och Österrike. Genom att se varför ett av de länder som var längst ifrån denna utveckling ändrade sin inriktning, hävdar jag att mina resultat går att använda för att förstå hur de övriga europeiska länderna har resonerat.

Vad kommer jag då fram till? Även om Sverige just nu befinner sig i en högkonjunktur har Sverige och framförallt vissa delar av Europa drabbats mycket hårt av finanskrisen med sin start 2008. Det är enkelt att vara öppen i goda tider, men när resurserna sinar handlar denna fråga om prioriteringar. Under stora delar av 1900-talet satt Socialdemokraterna i regeringsställning, den svenska ekonomin gick bra och invandringen till Sverige blev därför inte heller en viktig fråga. Men de som redan är medborgare i landet vill inte se till exempel sämre välfärd, lägre löner på grund av att regeringen tar in nya människor i landet. Detta leder till att partier som befinner sig på TAN delen av GAL-TAN skalan likt Sverigedemokraterna kommer att försöka kapitalisera på detta missnöje. Om inte de partier med väljare som ekonomiskt missgynnas av invandring, även om det går att se på olika sätt, alltså arbetarklassens partier går i en likande riktning, kommer en del av dessa väljare gå över till TAN-partiet. Det som har gjort att Sverige är ett av de sista länderna i Europa att införa mer restriktiva lagar gentemot asylsökande är med största sannolikhet vår historia och faktumet att svensk ekonomi, likt tysk ekonomi är mycket stark jämfört med många andra EU-länder.

Framtida forskning kring detta ämne skulle förslagsvis kunna fokusera mer på missnöjet mot det politiska etablissemanget som faktor för invandringskritik och högerpopulism. Jag har visserligen tagit upp en del av denna faktor i och med client politics, men en mer utförlig undersökning kring vad som skapar detta missnöje och hur det kan förstås hade kunnat tillföra något till diskussionen. Något som troligen är kopplat till detta och som även nämns av både Socialdemokraterna och Miljöpartiet är finanskrisens påverkan på den utveckling vi kan se runt om i Europa. Det hade varit intressant att se hur partier runt om i Europa väljer att lägga skulden för denna kris. Är det invandring, vissa politiska beslut och partier, eller det ekonomiska systemet som får skulden och vilka konsekvenser får denna skuldbeläggning för folklig mobilisering. Dessutom ytterligare forskning GAL– TAN skalans ökande betydelse också innebär att det blir svårare att skapa starka politiska koalitioner, vilket jag anser att min uppsats delvis tyder på.

Källförteckning

Andersson, Ulrika, Ohlsson, Jonas, Oscarsson, Henrik & Oskarson, Maria (2017) Larmar och gör sig till i Ulrika Andersson, Jonas Ohlsson, Henrik Oscarsson & Maria Oskarson (red) Larmar och gör sig till. Göteborgs universitet: SOM-institutet. [Elektronisk resurs]. http://som.gu.se/digitalAssets/1649/1649006_011-036-inledningskapitel.pdf. (Hämtad 201801-03)

Beckman, Ludvig (2007). *Grundbok i idéanalys det kritiska studiet av politiska texter och idéer*. Enskede: TPB

Brigevich, Anna., Smith, William Blake & Bakker, Ryan. (2017) “*Unpacking the social (GAL/TAN) dimension of party politics: Euroscepticism and party positioning on Europe’s “other”*” [Elektronisk resurs]. [file:///C:/Users/Anv%C3%A4ndare/Downloads/Unpacking%20the%20Social%20Dimension%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/Anv%C3%A4ndare/Downloads/Unpacking%20the%20Social%20Dimension%20(3).pdf) (Hämtad 2017-12-29)

Dahl, Ann-Sofie (2006) *Sweden: Once a Moral Superpower, Always a Moral Superpower?* [Elektronisk resurs] Vol. 61, No. 4, Gidsland: Is There a Mentor State? (Autumn, 2006), pp. 895-908. Sage Publications, Ltd. https://www.jstor.org/stable/40204222?seq=1#page_scan_tab_contents (Hämtad 2017-12-30)

Hambraeus, Ulf. 2015. *SD ökar kraftigt bland LO-medlemmar*. SVT. <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/sd-okar-kraftigt-hos-lo-medlemmar> (Hämtad 2017-01-02)

Han, Kyung Joon (2015) “*The Impact of Radical Right-Wing Parties on the Positions of Mainstream Parties Regarding Multiculturalism*” [Elektronisk resurs] *West European Politics*, 38:3, 557-576 <http://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/01402382.2014.981448?needAccess=true> (Hämtad 2017-12-29)

Hooghe, Liesbet., Marks, Gary & Wilson, Carole J. (2002) *DOES LEFT/RIGHT STRUCTURE PARTY POSITIONS ON EUROPEAN INTEGRATION?* [Elektronisk resurs] *COMPARATIVE POLITICAL STUDIES*, Vol. 35 No. 8, October 2002 965-989. Sage Publications <http://catdir.loc.gov/catdir/samples/cam032/98049530.pdf> (Hämtad 2017-12-29)

- Hooghe, Liesbet. & Marks, Gary. (2004). *European integration and democratic competition* [Elektronisk resurs]. Bonn: Internat. Politikanalyse, Friedrich-Ebert-Stiftung <http://library.fes.de/pdf-files/id/02607x.pdf> (Hämtad 2017-12-30)
- Hsieh, Hsiu-Fang & Shannon, Sarah E. (2005) *Three Approaches to Qualitative Content Analysis* ” [Elektronisk resurs]. QUALITATIVE HEALTH RESEARCH, Vol. 15 No. 9, November 2005 1277-1288. Sage Publications <http://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/1049732305276687> (Hämtad 2017-12-30)
- Johansson, Anna. 2014–2017. *Frågor och svar: Lag och förordning om identitetskontroller vid allvarlig fara för den allmänna ordningen eller den inre säkerheten i landet*. Regeringen. [Elektronisk resurs]. <http://www.regeringen.se/artiklar/2015/12/fragor-och-svar-lag-ochforordning-om-identitetskontroller-vid-allvarlig-fara-for-den-allmanna-ordningen-eller-deninre-sakerheten-i-landet/> (Hämtad 2017-12-29)
- Joppke, Christian (1999). *Immigration and the nation-state: the United States, Germany, and Great Britain*. New York, N.Y.: Oxford University Press
- Martinsson, Johan (2017) *Vilka partier äger de viktigaste frågorna?* i Ulrika Andersson, Jonas Ohlsson, Henrik Oscarsson & Maria Oskarson (red) *Larmar och gör sig till*. [Elektronisk resurs]. Göteborgs universitet: SOM-institutet http://som.gu.se/digitalAssets/1649/1649031_401-410-johan-martinsson.pdf (Hämtad 2017-12-30)
- Messina, Anthony M. (2007). *The logics and politics of post-WWII migration to Western Europe*. New York: Cambridge University Press
- Müller, Wolfgang C.. & Strøm, Kaare. (red.) (1999). *Policy, Office, or Votes? [Elektronisk resurs] : How Political Parties in Western Europe Make Hard Decisions*. Cambridge: Cambridge University Press <http://catdir.loc.gov/catdir/samples/cam032/98049530.pdf> (Hämtad 2017-12-29)
- Oesch, Daniel (2008) *Explaining Workers' Support for Right-Wing Populist Parties in Western Europe: Evidence from Austria, Belgium, France, Norway, and Switzerland* [Elektronisk resurs] *International Political Science Review* (2008), Vol. 29, No. 3, 349–373 <http://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0192512107088390> (Hämtad 2017-12-29)

Oscarsson, Henrik (2017) Det svenska partisystemet i förändring i Ulrika Andersson, Jonas Ohlsson, Henrik Oscarsson & Maria Oskarson (red) Larmar och gör sig till. [Elektronisk resurs]. Göteborgs universitet: SOM-institutet. https://som.gu.se/digitalAssets/1649/1649032_411-428-henrikoscarsson.pdf (Hämtad 2017-01-02)

Oscarsson Ekengren, Henrik (2016) NYA KONFLIKTLINJER I SVENSK POLITIK? [Elektronisk resurs]. Göteborgs Universitet. https://som.gu.se/digitalAssets/1624/1624263_nyakonfliktlinjer-i-svensk-politik.pdf (Hämtad 2017-12-30)

Svensson, Olof & Karlsson, Pär. 2015. Riksdagen röstar ja till id-krav. Aftonbladet. [Elektronisk resurs]. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/article21956714.ab> (Hämtad 2017-12-29)

Widfelt, Anders (2008) Party change as a necessity – the case of the Sweden Democrats. [Elektronisk resurs] Journal Representation, volume 44 2008 – issue 2008, pp. 265-276 <http://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/00344890802237031?needAccess=true> (Hämtad 2017-12-29)

2015. Insatser med anledning av flyktingkrisen. Regeringen. [Elektronisk resurs]. <http://www.regeringen.se/contentassets/6519e46a9780457f8f90e64aefed1b04/overens-kommelse-insatser-med-anledning-av-flyktingkrisen.pdf> (Hämtad 2017-12-29)

2013. Partiprogram. Miljöpartiet. [Elektronisk resurs]. https://www.mp.se/sites/default/files/miljopartiets_partiprogram_2013_lagupplost.pdf (Hämtad 2017-12-29)

2013. Ett program för förändring. Socialdemokraterna. [Elektronisk resurs]. https://www.socialdemokraterna.se/globalassets/var-politik/partiprogram-och-riktlinjer/ettprogram-for-forandring_2013.pdf (Hämtad 2017-12-29)

2014. Kära framtid, valmanifest för ett bättre Sverige. För alla. Socialdemokraterna. [Elektronisk resurs]. <https://www.socialdemokraterna.se/globalassets/varpolitik/arkiv/valloften-manifest-och-analyser/valmanifest-2014.pdf> (Hämtad 2017-12-29) 2014. SVT:s vallokalsundersökning Riksdagsvalet 2014 (VALU). SVT. [Elektronisk resurs].

https://www.svtstatic.se/imagecms/svtse/1410779618/svts/article2323667.svt/BINARY/SVT_ValuResultat_riksdagsval_2014_PK_0914.pdf (Hämtad 2017-01-03)

2014. *Valmanifest*. Miljöpartiet. [Elektronisk resurs].

https://www.mp.se/sites/default/files/valmanifest_uppdaterad.pdf (Hämtad 2017-12-29)

2015. *Global trends, forced displacement 2015*. UNHCR. [Elektronisk resurs]

<http://www.unhcr.org/576408cd7.pdf> (Hämtad 2017-12-30)

2015. *Löfven och Romson om skärpta regler för flyktingar*. Youtube. [Elektronisk resurs]. <https://www.youtube.com/watch?v=GLlbbDxQIGY> (Hämtad 2017-12-29)

2016. *Historik*. Migrationsverket. [Elektronisk resurs].

<https://www.migrationsverket.se/OmMigrationsverket/Fakta-om-migration/Historik.html> (Hämtad 2017-12-29)